

Mondriaan luidt de noodklok

Juliëtte van Eerd, de nieuwe bestuursvoorzitter van Mondriaan, gooide gisteren een steen in de vijver van de jeugdzorg.

De grootste GGZ-instelling in Limburg wil al binnen enkele weken stoppen met de zorg aan „een aantal” kinderen. Noodgedwongen. Gemeentelijke bezuinigingen hebben de werkdruk onverantwoord verhoogd. „Zo kan het niet langer.”

MAASTRICHT/HEERLEN
DOOR ERIC SEUREN EN
SERGE SEKHUIS

Zorgelijk, noemt Juliëtte van Oord de situatie bij ‘haar’ Mondriaan. „Nog is de jeugdpsychiatrie die wij bieden verantwoord, maar het tarief dat gemeenten ons ervoor betalen, is ontoereikend. Medewerkers ervaren een steeds hogere werkdruk. Die mag niet structureel worden, dan vallen er mensen om. Daarom geef ik nu dit noodsignaal af, opdat wij onze zorgkwaliteit kunnen blijven borgen, maar ook om de politiek wakker te schudden.”

Dat wakker schudden is gelukt, constateert de bestuursvoorzitter tevreden. Haar hartenkreet was gisteren het gesprek van de dag. Vooral ook omdat kwetsbare kinderen er de dupe van dreigen te worden. De Mondriaanbaas realiseert zich dat terdege. „Dat wil niemand natuurlijk. Anderzijds: zoals het nu gaat, kan het gewoon niet langer.”

Met welke zorg Mondriaan precies stopt, is nog niet beslist. Evenmin is duidelijk hoeveel kinderen het zal betreffen. De kans is groot dat het vooral zal gaan om cliënten die bij de instelling worden opgenomen, dus niet om ambulante zorg thuis. Pas als definitieve keuzes zijn gemaakt, zullen ouders en kinderen worden geïnformeerd. De jeugdpsychiaters van Mondriaan zien nu nog jaarlijks zo'n vijfhonderd cliënten.

In reactie op Van Eerds hartenkreet delen de meeste collega's bij andere jeugdzorginstellingen in Limburg haar ongerustheid.

Ondergrens

Ward Vijgen, bestuurder van Rubicon: „We moeten steeds meer doen tegen een lagere prijs. Ook de administratieve lasten nemen toe. Goede zorg heeft een bepaalde minimumprijs. Kom je daaronder, dan heb je een probleem. Bij enkele gemeenten komt die ondergrens nu in zicht. Ik noem bewust geen namen, we zijn nog in gesprek over de tarieven voor 2018. Maar ik hoop dat we eruit komen en dat we niet, zoals Mondriaan, moeten stoppen met sommige vormen van jeugdzorg.”

Anja Pijls, bestuurster bij Xonar, spreekt van een 'rigoreus besluit'. „Van Eerd zal met het afgeven van dit signaal zeker niet over één nacht

ijds zijn gegaan. Behalve een goede zorgverlener is Mondriaan ook een bedrijf. In die zin, als de kosten die je maakt niet genoeg worden gedekt door te lage tarieven, kom je op enig moment aan een grens. Als die is bereikt, heb je weinig keus.” Ook Xonar merkt dat de druk oploopt. „Terwijl de hulpvraag groeit, heeft de overheid het budget de afgelopen jaren steeds verder verlaagd. Zo moesten ook wij afslanken. Drie jaar geleden werkten er nog 700 mensen bij Xonar, nu 200 minder.” De Maastrichtse wethouder Mieke Damsma, voorzitter van de stuurgroep Jeugdzorg Zuid-Limburg, noemt Van Eerds hartenkreet een ‘zeer pittige boodschap’. „Jongeren moeten de zorg krijgen die zij nodig hebben. Ook de hoogspecialistische

GGZ-zorg die Mondriaan biedt.” Maastricht is als centrale inkoper van jeugdzorg in Zuid-Limburg al langer met de instelling in gesprek. „Over de beste manier waarop die zorg kan worden verleend - in hun thuissituatie - maar ook om te voorkomen dat er kinderen tussen wal en schip vallen.” Toch dreigt juist dat nu te gebeuren. Mondriaan erkent dat het lastig zal worden om de cliënten elders in de regio onder te brengen. Daar is hun problematiek te complex voor.

Afknippen

Damsma bestrijdt dat de gemeenten Mondriaan en de andere jeugdzorgaanbieders ‘afknippen’ met lage tarieven. „Wij betalen een reële prijs, ondanks de krappere wordende bud-

getten die wij van het Rijk krijgen. Die prijzen zijn samen met de instellingen bepaald.” Onlangs bleek dat twee derde van de 32 Limburgse gemeenten dit jaar opnieuw opgeteld tientallen miljoenen moeten bijpassen op hun jeugdzorgbudget. Rijst de vraag of dit zomaar kan, eenzijdig inbreken op afspraken die je als zorgverlener hebt gemaakt met afnemers. Van Eerd gaat er niet echt op in. „Mondriaan zal de maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en voor zorg die wij niet meer kunnen bieden een passend alternatief zoeken.”

Damsma belooft dat er ‘geen kind op straat zal worden gezet’. „De continuïteit van zorg staat voorop. Wij hebben samen met Mondriaan een zorgplicht. In de dienstverlenings-

Een jeugdhulpverlener observeert het gedrag van een meisje door een spiegelwand. FOTO ANP

overeenkomst staat dat de aanbieder zich in dit geval verplicht tot een ‘warme overdracht’ naar een nieuwe aanbieder.”

Opnamestop

Dit voorjaar werd al duidelijk dat het water Mondriaan aan de lippen staat. Men kondigde tijdelijk een opnamestop af voor de jeugdpsychiatrie. In korte tijd waren drie van de tien behandelaars vertrokken en opvolgers bleken lastig te vinden. De psychiaters die waren vertrokken, uitten forse kritiek. Mondriaan had veel te laat ingespeeld op de transitie in de jeugdzorg. „Vanuit een arrogantie ‘wij zijn de grootste’ werd de noodzaak anders te gaan werken te lang niet onderkend”, aldus Emily Chatrou, een van hen.

Goede zorg heeft een minimumprijs. Kom je daaronder, dan heb je een probleem.

Ward Vijgen, Rubicon